

2025

SANSKRIT — HONOURS

Paper : DSCC-12

(Indian Epigraphy)

Full Marks : 75

*The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 20)

1. अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्य उत्तरं दीयताम्।
 - (a) अभिलेखपदस्य कोऽर्थः? प्राचीनभारतेतिहासचर्चायाम् अभिलेखशास्त्राध्ययनस्य प्रयोजनम् आलोच्यताम्। 2+8
 - (b) अभिलेखानां प्रकारभेदाः उदाहरणेन सह आलोचनीयाः। 10
2. अधोलिखितेषु यथामति पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। 2×5
 - (a) भारते 'Asiatic Society' नाम प्रतिष्ठानं केन कदा च प्रतिष्ठितम्?
 - (b) आङ्गलशासनकाले माद्राजसर्वकारस्य प्रथमोऽभिलेखविद् कः आसीत्? तस्य प्रसिद्धग्रन्थस्य नामोल्लेखं कुरु।
 - (c) द्वितीयपुलकेशिनः आइहोल-प्रशस्त्यां कस्य कविद्वयस्य उल्लेखो वर्तते?
 - (d) केन विदुषा प्रथमतः आदिब्राह्मीलिपेः पाठोद्गारे साफल्यं प्राप्तम्? तस्य सहकारिषु एकस्य नामोल्लेखः कार्यः।
 - (e) 'Indian Palaeography' इति ग्रन्थस्य रचयिता कः? तस्य पितृभूमेः नामोल्लेखं कुरु।
 - (f) प्रशस्तिमूलकयोः द्वयोरभिलेखयोरुल्लेखः कार्यः। तयोः प्रणेतारौ च उल्लिख्येताम्।
 - (g) 'Archaeological Survey of India' इति प्रतिष्ठानं कदा प्रतिष्ठितम्? कः आसीत् तस्य प्रथमः सर्वाधिकारी?

Unit - II

(Marks : 35)

3. निम्नलिखितयोः एकतरस्य उत्तरं प्रदीयताम्।
 - (a) प्रथमरुद्रदाम्नो जुनागडलेखानुसारं सुदर्शनतडागस्य सेतुः कदा कथं च भग्नो जातः? अत्र सुदर्शनसेतोः कीदृशम् इतिवृत्तमुपलभ्यते? तस्य संस्कारार्थं रुद्रदाम्ना कीदृशः उद्योगः कृतः? 1+3+2+4

Please Turn Over

(4004)

- (b) प्रयागस्तम्भलेखे कस्य प्रशस्तिः कृता? केन वा प्रशस्तिरियं रचिता? तदभिलेखम् अनुसृत्य दाक्षिणात्यस्य राज्यानां भौगोलिकावस्थानम् आलोच्यताम्। 1+1+8

4. अधोलिखितेषु विषयेषु यथामति टीकात्रयं लेख्यम्। 5×3

- (a) समाजः
- (b) अनुपोसथ
- (c) सुविशाखः
- (d) उपरिकः
- (e) कुमारगुप्तः

5. अधोलिखितेषु यथामति पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। 2×5

- (a) रुद्रदान्नः जुनागड् इत्यभिलेखस्य प्रचारकालः उल्लेखनीयः। तस्य पितामहस्य नामोल्लेखं कुरु।
- (b) कस्मिन् राज्यवर्षे खारवेलेन ऋषिकनगरम् अधिकृतम्? कस्मिन् नदीतीरे सा नगरी अधिष्ठिता?
- (c) 'भ्रष्टराजप्रतिष्ठापकेन' इत्यस्य कोऽर्थः?
- (d) तिलमट्टः कः? कस्मिन् लेखे तस्य नामोल्लेखः दृष्टः?
- (e) प्रथमरुद्रदान्नः पितुः पितामहस्य च नामोल्लेखः कार्यः।
- (f) "_____ गिरौ भगवतो _____ स्थापितः" - इत्यत्र शून्यस्थानं पूरणीयम्।
- (g) "लिच्छविदौहित्रस्य _____ उत्पन्नस्य" - इत्यत्र शून्यस्थानं पूरणीयम्।

Unit - III

(Marks : 20)

6. अधोलिखितेषु यथामति विषयद्वयस्य टीका कार्या। 5×2

- (a) विक्रमाब्दः
- (b) गुप्ताब्दः
- (c) शकाब्दः
- (d) अमात्यः।

7. अधोलिखितेषु द्वयोः सङ्केतयोः गाणितिकसंख्याभिः परिवर्तनं कृत्वा उल्लिखिताब्दानुसारं ख्रिष्टाब्दे परिणमयत।

5×2

- (a) अचलारातिषडिन्दुपरिमिते शकाब्दवर्षे।
 - (b) तुरगाश्ववेदाङ्गक्षमातमे विक्रमाब्दे।
 - (c) ब्रह्मरसार्णववसुधरावर्षे शाके।
 - (d) मालवानां गणस्थित्या शतचतुष्टये त्रिनवत्यधिकेऽब्दानाम्।
-